

MR's & ES' Kolossale KerstKrypto

Beste cryptofielen,

Nadat jullie deze zomer hebben kunnen kennismaken met de MegaZomerCrypto (kortweg MZC), waarin vooral ES zijn favoriete crypto's aan jullie tentoonspredde, is thans de beurt aan mij (MR) om jullie mijn favoriete crypto's voor te schotelen. Een steelse blik op de omschrijvingen leert al gauw dat één bepaald type cryptogram bij mij verreweg favoriet is, te weten het cryptoniem! Hieronder treft u als 'opwarmertje' alvast een theoretische inleiding ten aanzien van het begrip 'cryptoniem'.

Van cryptische omschrijvingen bestaan een aantal standaardvormen. Zo worden, om er maar eens een paar te noemen, onder andere het anagram, de link naar een spreekwoord of gezegde, de droedel (waarbij niet alleen de inhoud, maar ook in de vorm van de omschrijving van belang is) en het cryptoniem onderscheiden. Bij het 'echte' cryptoniem bestaat de omschrijving altijd uit één correct Nederlands woord (in de zin dat Dik van Dale het als zodanig tot zijn vocabulaire rekent) of vaste uitdrukking. De oplossing van een cryptoniem moet, net als de oplossing van ieder ander cryptogram, zelf natuurlijk evenzeer correct Nederlands zijn. Dit heeft logischerwijs tot gevolg dat omschrijving en oplossing derhalve onderling inwisselbaar zijn; de cryptograaf had net zo goed de oorspronkelijke oplossing als omschrijving kunnen nemen.

Van een 'onecht' cryptoniem is sprake wanneer de zojuist beschreven onderlinge inwisselbaarheid niet mogelijk is. Een voorbeeld hiervan uit de MZC is de omschrijving 'veiligheidsgras', dat 'helm' als oplossing had. Hoewel veiligheidsgras veel wegheeft van veiligheidsglas bestaat het niet als zodanig (vraag maar aan Dik van Dale). Het zou dan ook onzin zijn 'helm' als omschrijving te gebruiken voor de beoogde oplossing 'veiligheidsgras'. Een voorbeeld van een echt cryptoniem is 'filevorming', met als oplossing 'rijles'. De omschrijving 'de kern van de zaak' geldt als een vaste uitdrukking en is volledig inwisselbaar met de oplossing 'winkelcentrum', zodat ook dit als een echt cryptoniem moet worden aangemerkt. In de tijd dat er zo'n gedoe was omtrent het wasmiddel Omo Power -omdat het de vezels van het wasgoed zou beschadigen- was een vermakelijk cryptoniem 'Omo Power', met als oplossing 'zeperd' (© Jelder Steenhuis)! Of hier sprake is van een echt cryptoniem is echter arbitrair, aangezien omschrijving en oplossing van aan de actualiteit gerelateerde cryptoniemen naar hun aard zelden onderling inwisselbaar zijn.

De meeste cryptoniemen bestaan uit samenstellingen, waarbij voor elk van de samenstellende delen een synoniem moet worden gevonden. Tezamen vormen die dan een nieuwe en uiteraard als zodanig bij Dik van Dale bekende samenstelling met een totaal andere betekenis dan de oorspronkelijke omschrijving (anders zou het veeleer een kruiswoordpuzzel dan een cryptogram betreffen). Behalve het eerder genoemde 'filevorming' geldt dit bijvoorbeeld ook voor de eveneens aan de MZC ontleende omschrijving 'opstapplaatsen', met als oplossing 'uitgaanscentra'. In sommige gevallen dient de omschrijving echter als geheel genomen te worden. Aangezien het ook hier een cryptoniem betreft, dient men derhalve op zoek te gaan naar een cryptisch synoniem voor dit geheel, waarbij de echtheid van het betreffende cryptoniem weer afhangt van de woordenschat van Dik van Dale. Een voorbeeld hiervan is de omschrijving 'huisman', met als oplossing 'makelaar'. Hoewel dergelijke cryptoniemen mijns inziens vaak het leukst zijn, zijn deze helaas ook het moeilijkst te bedenken.

Deze Kolossale Kerst Krypto (wellicht enigszins ongelukkig afgekort tot KKK) is het eerste cryptogram dat aan mijn cryptobrein is ontsproten. Ik ben er zelf inmiddels van overtuigd dat er verschillende soorten cryptobreinen bestaan; eenieder heeft een bepaald soort cryptobrein, dat deels is aangeboren en deels aangeleerd. Zo zullen cryptogrammen van cryptografen met een zelfde cryptobrein iemand beter liggen, hoewel men zich met enige oefening echter wel in een andersoortig cryptobrein kan leren inleven. Opdat u kunt inschatten of deze KKK u een beetje ligt, wil ik hierbij alvast een tipje van de sluier oplichten in onderstaande 'the making of'.

De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen slechts ongeveer de helft van de omschrijvingen in deze KKK het product is van mijn eigen cryptobrein. De andere helft is ontleend aan dat van de cryptografen van de cryptogrammen die ik gewoonlijk placht(e) te maken of wel eens maak(te).

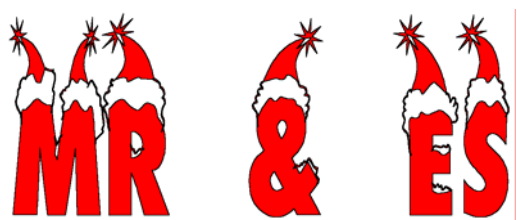
⌘ Recept : Kolossale Kerst Krypto ⌘

- Verzamel zo'n anderhalf jaar de leukste omschrijvingen uit allerlei cryptogrammen
- Laat de hele waslijst los op een 'woordenvlechter', waarvan u gratis een demoversie downloadt
- Doe hetzelfde met het restant (omdat de vlechter nu eenmaal niet verder gaat dan 50X50)
- Haal hier en daar een kunstgreep uit (dat merkt u nog wel :-)
- Brei het geheel aan elkaar met eigen materiaal, dankbaar gebruikmakend van 'woordenzoeker' ZoefZoek™ (de ervaring heeft inmiddels geleerd dat er nog ongeveer een zelfde aantal woorden moet worden toegevoegd om tenminste één op de drie letters van elk woord te kunnen vinden)
- Vermijd hierbij zoveel mogelijk het gebruik van anagrammen, obscure topografische aanduidingen, vage erudiete wetenswaardigheden en verloren gewaande archaïsche formuleringen
- Maak naar believen het uiteindelijke diagram, maar onderschat vooral niet hoeveel werk dit is
- Nummer de hokjes en dienovereenkomstig de omschrijvingen; corrigeer vervolgens de fouten
- Laat de resterende fouten eruit halen door ES (waarvoor dank)
- Maak het resultaat wereldkundig via JCS (waarvoor eveneens dank)

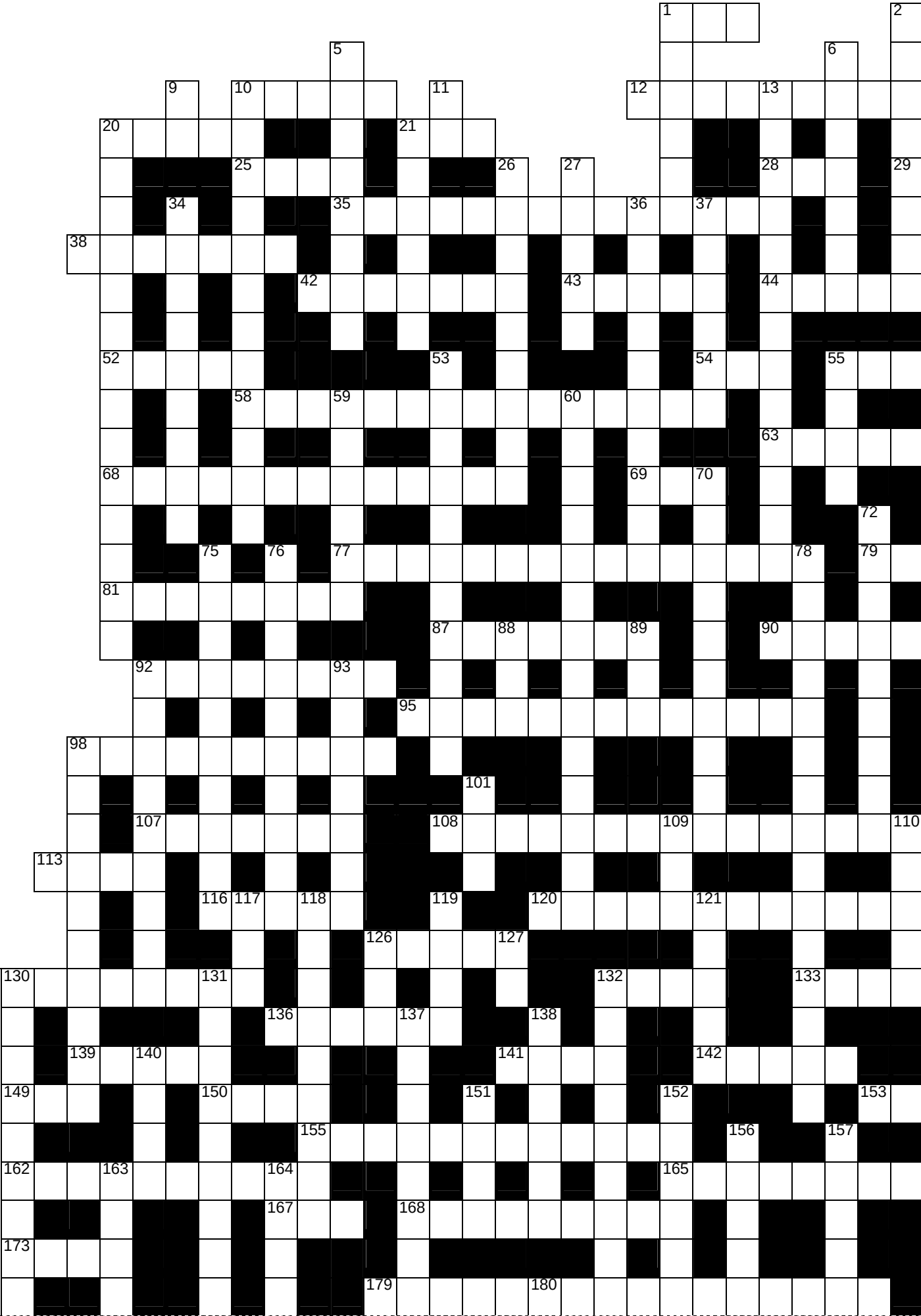
Deze KKK bestaat dus goeddeels uit cryptoniemen, hoewel alle eerdergenoemde standaardvormen van cryptische omschrijvingen natuurlijk ook van de partij zijn. Gezien mijn voorliefde voor cryptoniemen heb ik soms bewust voor gekozen voor de 'enkele link' in plaats van de meer gebruikelijke 'dubbele link'. Van een dergelijke 'dubbele link' is bijvoorbeeld sprake indien de oplossing een samenstelling is, waarbij in de omschrijving zowel naar elk van de samenstellende delen afzonderlijk, alsook naar de samenstelling als geheel wordt 'gelinkt'. Aangezien een enkele link doorgaans als moeilijker wordt ervaren, denk ik dat deze KKK nog best een hele kluif zal zijn.

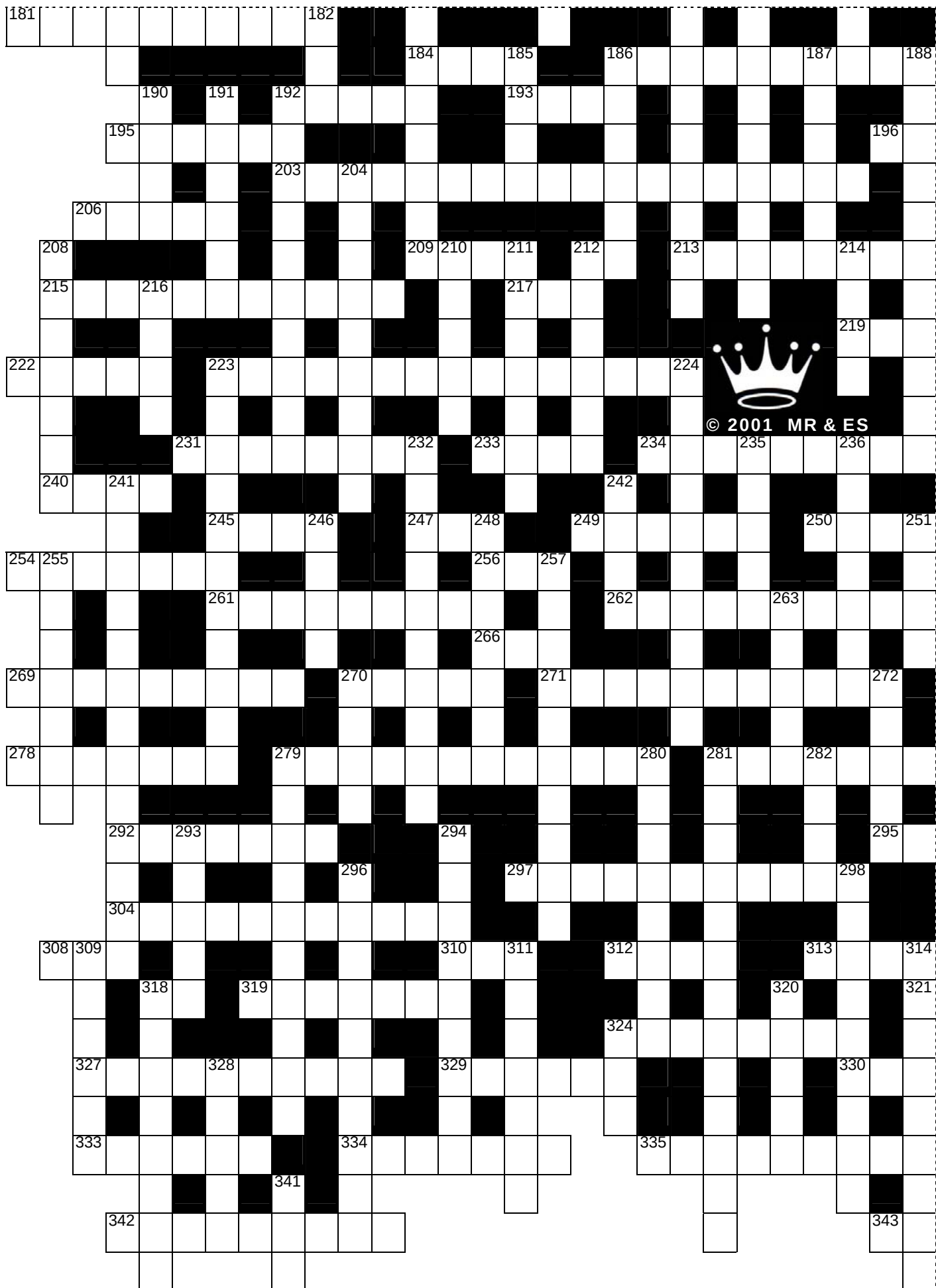
Gelukkig maken ook in de gastenboeken vele handen licht werk en ligt er naast eeuwige roem ook een hoofdprijs in de vorm van een boekenbon t.w.v. €15,= alsmede een ZoefZoek™-licentie in het verschiet, zulks ter verloting onder de goede inzenders (ter beschikking gesteld door respectievelijk Henk uit Heemstede en Alex Kwak, waarvoor dank). Als klap op de vuurpijl dingen alle inzenders mee naar de troostprijs, welke om non-discriminatoire redenen eveneens een boekenbon t.w.v. €15,= behelst (ter beschikking gesteld door JCS, waarvoor minstens zoveel dank). Uw volledig en bij voorkeur leesbaar ingevulde diagram dient uiterlijk 1 april 2002 binnen te zijn.

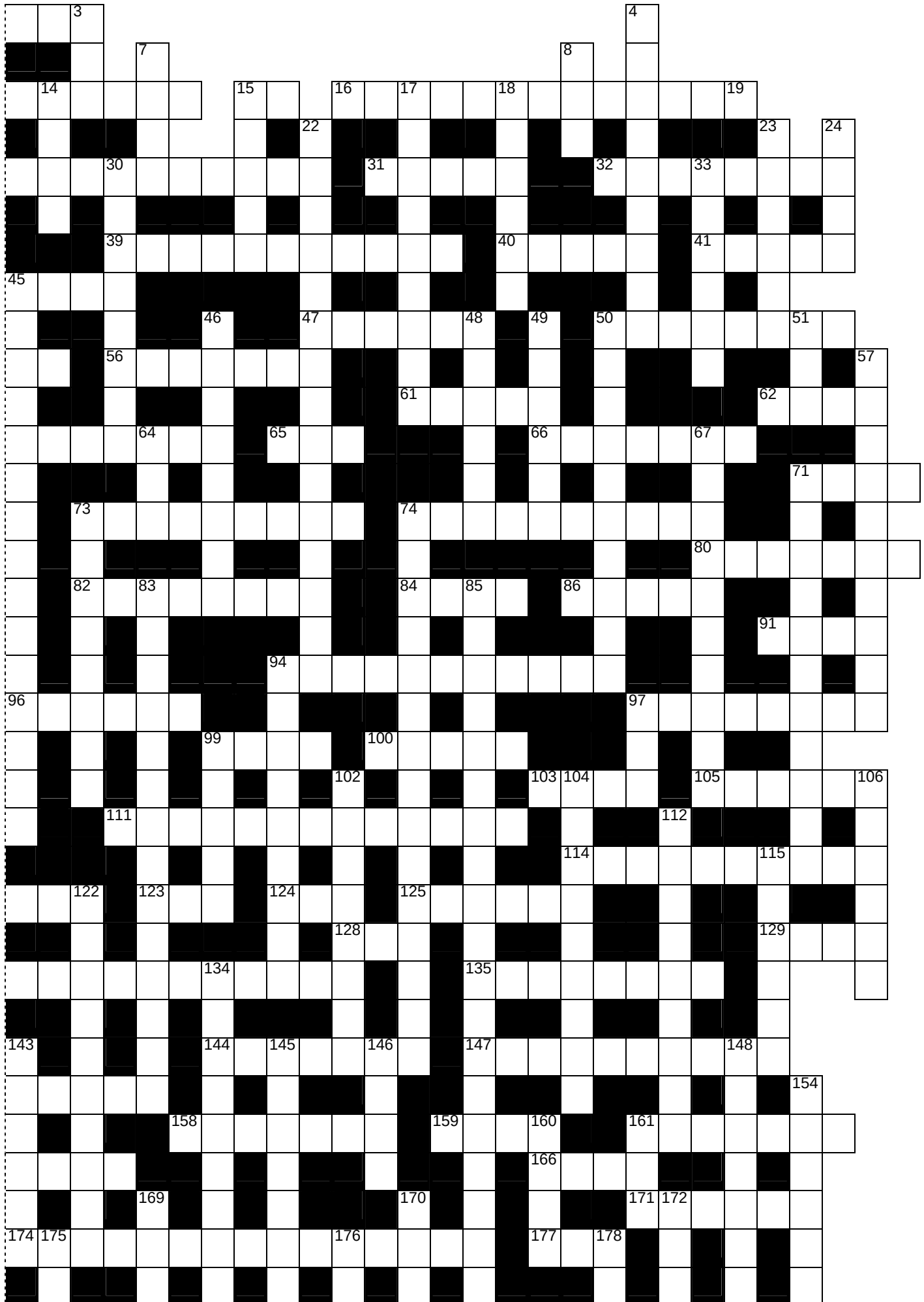
Veel plezier!

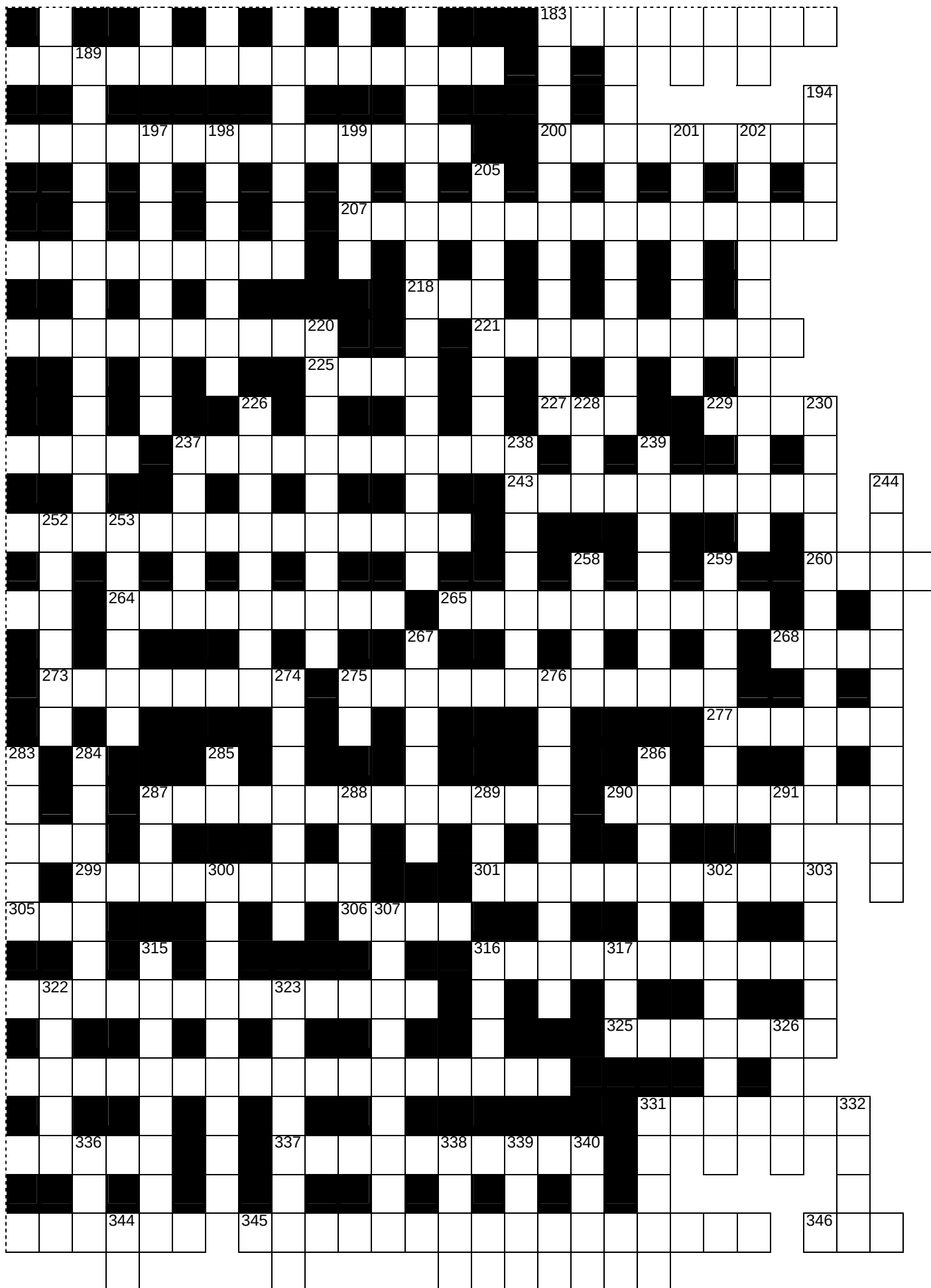

MR@JaspersCryptogrammenSite.COM

- 1 Op een bepaalde manier familie (3)
- 2 Weerwoord (4)
- 10 Plus (5)
- 12 Kennisvraagstuk (15)
- 15 Wat de gek zei (2)
- 16 V122 (13)
- 20 Hoofdstuk (5)
- 21 Prettig vermalen (3)
- 25 Heen-en-weerplaats (4)
- 28 Oordeel (3)
- 29 Heroïnehoertje? (11)
- 31 Is gemaakt van bewijsmateriaal (5)
- 32 Zitvlees? (8)
- 35 Bezoekuur (14)
- 38 Dubbeldik (7)
- 39 Kapsel (11)
- 40 Bijbaantje (5)
- 41 (Draagt een) lolbroek (5)
- 42 Gummiknuppel (7)
- 43 Verwerkingsbedrijf (1,1,1,1,1)
- 44 Bovendruk (9)
- 47 Schaalmodel (6)
- 50 Gelijmatig verdeeld over de gehele populatie (8)
- 52 Proefstuk (5)
- 54 Werkwoord (3)
- 55 Smerige boog (5)
- 56 Zakenrelatie (7)
- 58 Celdiertje (15)
- 61 Bedrijfsvereniging (5)
- 62 Doodlopende weg (4)
- 63 Volmacht (12)
- 65 Weesjongen (3)
- 66 Vervoermiddel van een gevangene (7)
- 68 Woningbouw (13)
- 69 Bezorgt bombrieven (1,1,1)
- 71 ~ (4)
- 73 Dubbele bodem (9)
- 74 Stra.t (10)
- 77 Werkverschaffing (15)
- 79 Zij was niet alleen (3 of 1,1,1)
- 80 Dat is Kortjakje niettemin (7)
- 81 Overdrachtelijk tussen groepen deskundigen (8)
- 82 Erectie (8)
- 84 Do (4)
- 86 Geboortegolven (5)
- 87 Kuddedier (7)
- 90 Rondreis (6)
- 91 H155 (4)
- 92 Draaiende lekkernijen (8)
- 94 WWW.Beatrix.NL (11)
- 95 Werkvergunning (13)
- 96 Boogschieten (6)
- 97 (Huis met een) zolder (8)
- 98 Urinoir? (10)
- 99 Kun je zowel je handdoek als je servet in kwijt (4)
- 100 Aanstaande moeder (5)
- 103 Ooit in Engeland (4)

- 105 Achtervolgen (6)
- 107 Twijfelachtig parfum (7)
- 108 STERK (16)
- 111 Geen 'safe sex' (13)
- 113 Die meubelzaak is er niet alleen voor mij (4)
- 114 Kind dat altijd houdt woord (10)
- 116 Verbouwing (5)
- 120 Jol(ijt) (15)
- 123 Krasse kunst (3)
- 124 Duur om operatief te laten verwijderen (3)
- 125 (Niet) geestig (6)
- 126 Houtstapel (5)
- 128 (Geen) moeder (3)
- 129 Dappere jongen (4)
- 130 Spraakwater (8)
- 132 Voertuig (4)
- 133 Filmacademie (15)
- 135 Enthousiast voortbewogen (8)
- 136 Onvrijwillig (6)
- 139 Hij maakt vorderingen (5)
- 141 Naaste (4)
- 142 Lichamelijk (5)
- 144 Schaatser (7)
- 147 Doe-het-zelfzaak (10)
- 149 Is in staat om vloeistof te bevatten (3)
- 150 Halve noot (4)
- 153 Voorbereiding (7)
- 155 Evenbeeld (12)
- 158 Ongedaan maken (7)
- 159 Kletspaddestoel (4)
- 161 Stenen band (7)
- 162 Duistere heerser (10)
- 165 Groene vingers (12)
- 166 IJskast (4)
- 167 Zij kan kaal zijn (3)
- 168 Gelovigen (9)
- 171 Hoekstukken (6)
- 173 Weerwoord (4)
- 174 Bunkeren (15)
- 177 Welvarend land (3)
- 179 Restaurants (16)
- 181 Tussenstand (10)
- 183 Sporen (9)
- 184 Gelijkmaker (4)
- 186 Spiekbriefjes (25)
- 192 Speelgoed en nog eens speelgoed (5)
- 193 Voetstuk (4)
- 195 Ziekenbezoek (6)
- 196 Printers bijvoorbeeld (16)
- 200 Weegschaal (9)
- 203 Soldaat (18)
- 206 Transseksueel (5)
- 207 Veldheren (15)
- 209 Hangplek (4)
- 212 Het Engelse automatiseringswezen (2 of 1,1)
- 213 Voetbalveld (17)
- 215 Intact is niet beroerd (11)
- 217 Tegen verkering (3)
- 218 Ongezouten wijn (3)
- 219 Openbare dronkenschap (5,2,6)
- 221 Omvangrijk (10)
- 222 Oefenbaan (5)
- 223 Vastlopen (15)
- 225 Hardhandigheid (4)
- 227 Joods goed (3)
- 229 Onderhoudsmiddel (4)

- 231 Zwart knaagdier (8)
- 233 Onderdeel van een mislukt plan (4)
- 234 Koningsgezind (13)
- 237 Stalhuur (11)
- 240 De schil hiervan is een eitje (4)
- 243 Meervoud (10)
- 245 Zo waren spoken (4)
- 247 Hatelijkheid onder je schoen (3)
- 249 Schaal van Beaufort (6)
- 250 Kookbijlage (18)
- 254 Eindopgave (7)
- 256 Frans is Europeaan (3)
- 260 Beeldroman (4)
- 261 Hij voert niets uit (9)
- 262 T-O-E-S-T-A-N-D (12)
- 264 Gereedschap van de schoenmaker? (9)
- 265 Klassenstrijd (10)
- 266 Steengoed (3)
- 268 Gezichtspunt (4)
- 269 Vallei bij Wenen (9)
- 270 Leeg of niet, in ieder geval te over (5)
- 271 Knalfuif (11)
- 273 (Be)lof(te) (8)
- 275 Veehouderij (12)
- 277 Dierlijk ondergoed (6)
- 278 Twee vogels vormen een hinderlaag (7)
- 279 Onderwijsgebieden (12)
- 281 Verkouden kwajongen (8)
- 287 Wordt desalniettemin uitgespeeld (13)
- 290 Gesmeerd optreden (9)
- 292 Voorsprong (7)
- 295 Onnatuurlijk gat (5)
- 297 Gebarentaal (11)
- 299 Een echtelijke ruzie aanschouwen (9)
- 301 Bijziend (11)
- 304 Branding (11)
- 305 De penis van Zwarte Piet (3)
- 306 Erfstuk (4)
- 308 Toets op een stemmachine (3)
- 310 Beangstigend nauw (3)
- 312 Brandbaar muziekinstrument (4)
- 313 Weer mis (4)
- 316 Dwangmatige waarneming (11)
- 318 Stopwoordje (2)
- 319 In iedere manager schuilt een Duitser (7)
- 321 Twee nauwsluitende kledingstukken verklaren de regels (14)
- 324 Melig (8)
- 325 Liederlijk (7)
- 327 H342 (10)
- 329 IJsland (6)
- 330 Selectief geheugenverlies (10,10)
- 331 Tijd is geld (7)
- 333 Koningshuis (6)
- 334 Waterig type (7)
- 335 Daar leer je met je handen werken (14)
- 337 Geruchtmakend orgaan (10)
- 342 V296 (9)
- 343 Om iemand de mond te snoeren (8)
- 345 Boterham (16)
- 346 Trommelvlies (3)

- 1 Watermensen (6)
- 2 Als zodanig eindigt een spilzieke (8)
- 3 Speelgoedgeld (3)
- 4 Prima prijs (9)
- 5 Zet aan en is boos (8)
- 6 Marathon (7)
- 7 Weggewassen (4)
- 8 Zware jongen (3)
- 9 Geheim genootschap met uitsluitend innemende leden (1,1)
- 10 Twee (12)
- 11 Vrouwelijke kant (2)
- 13 Bellenblaasinstrument (13)
- 14 Opgeld (4)
- 15 Geen uitzicht (5)
- 17 Brandbaar (9)
- 18 Voornaamwoord (6)
- 19 Tienmaal (1)
- 20 Leedvermaak (14)
- 21 Meetlint (6)
- 22 Kinderhoofd (15)
- 23 Zij is in de wolken met haar baan (6)
- 24 Ouwe rukker (4)
- 26 's Lands wijs, 's lands eer (9)
- 27 Alleen het eerste deel (5)
- 30 Ergens een punt van maken (8)
- 33 Bergrug (6)
- 34 (Tijdelijk niet) vaccineren (9)
- 36 Collegebank (10)
- 37 Lijfblad (6)
- 45 Ajax (15)
- 46 Plaatsgebonden (8)
- 48 Klankfiguren (6)
- 49 Hermafrodit dier (6)
- 50 Binnenwerk (10)
- 51 Onder die plaats wordt men geacht de waarheid te spreken (3)
- 53 Groepsseks (11)
- 55 Speelkameraden (4)
- 57 Verandering van spijs (6,4)
- 59 Dagboek (6)
- 60 Zaakwaarneming (14)
- 64 Nawoord (3)
- 67 Moment voor jezelf (10)
- 70 Plank (10)
- 71 Eenvoudig gebaar (11)
- 72 Retourtje (9)
- 73 V208 (8)
- 74 Hofleveranciers (15)
- 75 Potentie (10)
- 76 Spraakwater (10)
- 78 Geilheid (15)
- 83 Spoorboekje (14)
- 85 Natte wind (5,2,3,4,5)
- 88 V210 (3)
- 89 Hij betaalt slechts de helft (3)
- 92 Kwebbelkont (9)
- 93 Prettige verblijfplaats (7)
- 94 De leermeester is mogelijk een spring in 't veld (9)
- 97 Aangrijpingspunt (3)
- 98 Bepaald geen eendagsvliegen (10)
- 99 Spoorwegen (5)
- 101 Bijwoord (3)
- 102 Keldervloer (8)
- 104 Handleiding (9)
- 106 Zij komen na achten (6)
- 109 Vadsig volk (3)
- 110 Nummervoordeel (5)

- 112 Paal (9)
- 115 Harige vis (6)
- 117 Nuttig (3)
- 118 Dranklokaal (9)
- 119 Tijdsgericht (4)
- 121 Van dat lichaamsdeel heb je er (geen) twee (5)
- 122 Zitplaats (10)
- 126 Staanplaats waar niemand zich om je bekommert (3)
- 127 De afkorting van 'pijn is fijn' (2)
- 130 Is meestal een achteruitgang (10)
- 131 Vertolkt door karakterspelers (10)
- 132 Die zeggen het met andere woorden (9)
- 134 Beroepsbiljarter? (11)
- 137 Parlementsgebouw (15)
- 138 Plat (6)
- 140 Minimale verandering (4)
- 143 Schelpdier (6)
- 145 Grijsrijders (14)
- 146 Omkeerbare vrouw (4)
- 148 Déja vu (9)
- 151 Innemendheid (4)
- 152 Uitkijkpost (14)
- 154 Uitroep ter afsluiting (7)
- 156 Waterkracht (13)
- 157 Eerste druk (7)
- 160 Zoet insect (4)
- 161 Zij dingt mee naar de prijzen (3)
- 163 Wordt gevierd bij vloed (6)
- 164 Plakje van een zin (5)
- 169 De auto is klaar (5)
- 170 Zendvergunning (18)
- 172 Geweldig dom (5)
- 175 Het eerste wezen (4)
- 176 Kort van stof (4)
- 178 Frisdrank (13)
- 180 Semi-periodiek (1,1)
- 182 De 'v' van voorrang verlenen (2,1)
- 183 Homoseksuele beer (11)
- 185 Nietszeggend (4)
- 186 Niet getrouwd (6)
- 187 Een warme Griekse letter verraadt zijn geaardheid (6)
- 188 Wrak (11)
- 189 Samenscholing (13)
- 190 Schijnvertoning (4)
- 191 Geregeld (6)
- 192 Toewijden (10)
- 194 Eerwaarde (4)
- 197 (Geen) kunst (8)
- 198 Het karakter van de staat (7)
- 199 Vader Jacob (4)
- 201 Preken bijvoorbeeld (7)
- 202 Nakijken (11)
- 204 Wordt daar het hoofdgerecht in bereid? (9)
- 205 Komt na de wederopstanding (8)
- 208 Racistische grap (7)
- 210 Doofpot (5)
- 211 Luchtbelasting (6)
- 212 Trendy type (6)
- 214 Betrapt op aanwezigheid (4)
- 216 Bloedgang (4)
- 220 Verzinnen (9)
- 223 Vluchtauto (11)
- 224 Bodemprocedure (10)
- 226 Voetbal (8)
- 228 Hoog familielid (3)
- 230 Cast (11)

- 232 Kogels (10)
235 Rijtijd (5)
236 Zebrapad (7)
237 Zet 'm op, kale! (5)
238 Onder water staan (7)
239 Oud-socialist (7)
241 VN-soldaat (13)
242 (4)
244 Hulptrainer van Ajax (11) *inmiddels niet meer [MR]*
246 (Gaat vooraf aan de) tewaterlating (4)
248 Domweg (7)
251 Informatiedagen (4)
252 Bevindt zich onder de breuklijn (6)
253 Passend en aantrekkelijk kledingstuk (6)
255 Toevalstreffer (7)
257 Ruzie is niet vruchteloos (10)
258 Werpstreek (4)
259 Baldyman? (7) *pseudoniem van een vaste JCS-bezoeker [MR]*
263 Hoe men over een vlinder denkt (5)
267 Ros (6)
270 Kan -paradoxaal genoeg- best uitgever zijn (4)
272 Zij bepalen de maat (5)
274 Tapvergunning (7)
275 Platenspeler (2)
276 Lastpost (9)
279 V318 (10)
280 Bijt zich vast in de weg (8)
281 Steward (13)
282 Van hetzelfde laken een pak (4)
283 Stikverliefd (5)
284 Hebben hun middenstandsdiploma gehaald (7)
285 Thans een naakte Fransman (2)
286 Brood & Spelen (6)
287 Geld (3)
288 Slotwoord (4)
289 Kleding voor hem en haar (3)
291 Glijmiddel (3)
293 Wat je overhoudt lijkt op een vrouw (5)
294 Stinkt, maar -in tegenstelling tot wat je zou verwachten- niet naar knoflook (9)
296 H304 (10)
298 Huis met houten vloeren (9)
300 De kunst van het rentenieren (9)
302 Middel tegen vergrijzing (8)
303 Randverschijnsel (5)
307 Simpel maar uniek (9)
309 Dat dier werkt op batterijen (6)
311 Dubbel feest (7)
314 Het geluid van een breuk (9)
315 Richting Leiden? (8)
316 Zo, die doet het weer! (1,1,1,1)
317 Servicekosten (3)
318 H327 (8)
320 Nalatige mensen? (5)
322 Dit woord bestaat niet zonder medeklinkers (5)
323 Wat de soort eigen is, is anders erg energiek (8)
324 Druk café (3)
326 Daar kan bijna alles in opgaan (4)
328 Drukverband (5)
331 Reisje om te huilen (5)
332 Daarmee vooral (4)
336 Dagdeel (3)
338 Pelsdier (4)
339 Bouwstenen (4)
340 Overleven (4)
341 Genoeg gedronken (3)
344 Titelhouders (2)